

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 19 marca 2014 roku, wydanym na skutek wniosku W. R. i J. R., Sąd Rejonowy w Zgierzu ustanowił na nieruchomościach wnioskodawców stanowiących działki nr (...) położonej w Z. przy ulicy (...), dla których w Sądzie Rejonowym w Zgierzu prowadzone są odpowiednio księgi wieczyste Kw (...), Kw (...) oraz (...), na rzecz przedsiębiorcy (...) S.A. Oddział Ł. – Miasto służebność przesyłu na czas nieoznaczony i odpłatnie polegającą na tym, że przedsiębiorca będzie mógł korzystać z obciążonej nieruchomości w granicach określonych przeznaczeniem urządzeń przesyłowych, w zakresie wynikającym z ich bieżącej eksploatacji, konserwacji i naprawy, zaś obowiązkiem każdorazowego właściciela nieruchomości będzie powstrzymanie się od działań, które uniemożliwiłyby uczestnikowi dostęp do urządzeń przesyłowych w niezbędnym zakresie – na obszarze 0,0815 ha, której dokładny przebieg oznaczony jest na mapie sytuacyjnej mgr inż. P. G., zaewidencjonowanej w Starostwie Powiatowym w Z. w dniu 26 sierpnia 2013 roku pod numerem ewidencyjnym (...) ograniczonym oznaczeniami SG1, SG2, SG3 i SG4. Sąd ustalił jednorazowe wynagrodzenie w zamian za ustanowienie służebności przesyłu w wysokości 29.100 zł, umarzając postępowanie co do wynagrodzenia w pozostałej części.

Sąd Rejonowy ustalił, że wnioskodawcy są właścicielami nieruchomości położonych w Z. przy ul. (...), opisanych szczegółowo

w postanowieniu, od 18 listopada 1993 roku. Przez działki te przebiega linia wysokiego napięcia 110 kV i trzy linie średniego napięcia 15 kV. Pierwsza z linii 15 kV przebiegająca przez działki przecina się z linią 10 kV.

W dniu 15 czerwca 1993 r. Urząd Miasta Ł. wydał decyzję nr (...) udzielającą pozwolenia na budowę inwestycji obejmującej remont kapitalny istniejącej linii napowietrznej 110 kV (...) Z. A. – EC3 z lokalnymi zmianami posadowienia słupów z trasy. W związku z tym, odcinek linii napowietrznej 110 kV przy ulicy (...) został wybudowany w 1995 r. od postaw. Dwa przęsła zmieniły bieg i zostały przeprowadzone przez działkę wnioskodawców. Dawna linia 15 kV została rozebrana, postawiono nową, mocniejszą, o innym przebiegu; nie przechodziła nad domami, lecz przez pola. Linie są konserwowane: pracownicy (...) sprawdzają je naocznie i konserwują górne części. Natomiast wnioskodawcy sami przycinają drzewa na działce, żeby nie sięgały linii elektroenergetycznych. Występują w tym celu o stosowne pozwolenia.

W odniesieniu do następstwa prawnego po stronie uczestnika ustalone zostało, że w 1959 roku zostało utworzone przedsiębiorstwo państwowe pod nazwą Zakłady (...), w tym Zakład (...) – Województwo. Zarządzeniem nr 13/ORG/89 Ministra Przemysłu z dnia 16 stycznia 1989 roku utworzono ze składników mienia Centralnego O. Energetycznego

w W. na bazie Zakładu (...) przedsiębiorstwo państwowe pod nazwą Zakład (...) w Ł.. Zarządzeniem nr 181 /org/93 Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 9 lipca 1993 roku podzielono przedsiębiorstwo państwowe Zakład (...) i wydzieloną część jego mienia przeniesiono do (...) S.A. w W., a pozostałą część przekształcono w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa pod nazwą (...) Spółka Akcyjna w Ł.. W dniu 30 czerwca 2007 roku doszło do aportowego zbycia części przedsiębiorstwa (...) Spółka Akcyjna w Ł. w tym przysługujących spółce (...) służebności gruntowych, na rzecz (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W., której następcą prawnym po przejęciu w dniu 31 sierpnia 2010 roku jest (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w Ł..

W oparciu o opinię biegłego sądowego Sąd Rejonowy przyjął, że prawo budowy i utrzymywania urządzeń służących do przesyłania energii elektrycznej dotyczy pasa gruntu wyznaczonego przez linie równoległe w odległości 1 m od skrajnych przewodów. W odniesieniu do linii energetycznej 15 kV przecinającej linię energetyczną 110 kV pas gruntu wyznaczony przez linie równoległe w odległości 1 m od skrajnych przewodów zajmuje łączną powierzchnię 0,0437 ha. Prawo wykonywania służebności gruntowej na środkowej linii 15 kV wynosi 0,0241 ha, zaś na ostatniej linii 15 kV – 0,0137 ha.

Sąd Rejonowy określił wysokość jednorazowego wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu dla istniejących na działkach wnioskodawców linii przesyłowych. Dla potrzeb ustalenia tej należności biegły rzeczoznawca dokonał wyceny nieruchomości wnioskodawców uwzględniając powierzchnię służebności określoną przez biegłego geodetę. Wyodrębniono także powierzchnię służebności dla każdej z działek, gdyż wartość służebności ustalono osobno. Wynagrodzenie z tytułu ustanowienia służebności przesyłu na działce (...) / I wyniosło 21.300 zł, na działce (...) – 4.500 zł, zaś na działce (...) – 3.300 zł. Łącznie 29.100 zł.

Ocena materiału dowodowego dokonana przez Sąd Rejonowy doprowadziła do nieuwzględnienia zarzutu zasiedzenia służebności przesyłu przez uczestnika.

Za podstawę prawną zarzutu przyjęto art. 172 k.c., art. 292 k.c. w zw. z art. 305⁴ k.c. Sąd Rejonowy ocenił jednak, iż uczestnik nie udowodnił spełnienia przesłanek

z art. 172 kc. Stwierdzono w sprawie brak stosownych decyzji lub umowy

z poprzednikiem prawnym wnioskodawców, które byłyby podstawą objęcia nieruchomości w posiadanie. To wykluczyło możliwość przyjęcia, że spółka

(jej poprzednicy) weszli w posiadanie w dobrej wierze.

Jednocześnie, ocena materiału dowodowego doprowadziła do przyjęcia, że uczestnik nie wykazał daty objęcia w posiadanie urządzeń energetycznych oraz przedmiotowych nieruchomości. Sąd Rejonowy zauważył przede wszystkim, że uczestnik nie udowodnił okresu, w którym zostały wybudowane linie średniego napięcia przebiegające przez nieruchomość wnioskodawców. Uznał, że zostały wybudowane przed listopadem 1994 roku – przed nabyciem nieruchomości przez małżonków R.. Natomiast za udowodnione uznał twierdzenie, że linie te powstały pod koniec 1959 roku, czy na początku lat 1960.

W tym zakresie wywiódł, że zaświadczenie nr 265/59 z dnia 30 listopada 1959 roku dotyczące lokalizacji szczegółowej linii powietrznej 15 kV na odcinku od granicy miasta (A.) do Wytwórni (...) przy ulicy (...) może odnosić się do którejkolwiek z linii 15 kV przebiegającej przez nieruchomość wnioskodawców. Tę samą wątpliwość budziły zaświadczenia lokalizacji szczegółowej 2/60 z dnia 9 stycznia 1960 roku dotyczące linii napowietrznej 15 kV A. - Zakłady (...) na terenie Ł., zaświadczenie lokalizacji szczegółowej 58/59 i zezwolenie z dnia 10 marca 1960 roku na założenie (przeprowadzenie) linii napowietrznej 15 kV łączącej rozdzielnię 11 0/30/kV

w A. k/Z. ze stacją transformatorową Miejskiego Przedsiębiorstwa (...) znajdującego się w Ł. przy ulicy (...). Nie ma bowiem możliwości stwierdzenia, czy te zaświadczenia bądź zezwolenia dotyczą którejkolwiek z linii objęty wnioskiem, której z nich.

Z tych względów, w ocenie Sądy Rejonowego zarzut zasiedzenia nie podlegał uwzględnieniu z uwagi na niespełnienie przesłanki czasowej.

W odniesieniu do linii elektroenergetycznej 110 kV, nie upłynął termin 30-letni potrzebny do zasiedzenia służebności gruntowej, gdyż została ona przebudowana na mocy decyzji z dnia 15 czerwca 1993 r. z lokalnymi zmianami posadowienia słupów i trasy. Skoro nastąpiła przebudowa tej linii zarówno co do mocy ale przede wszystkim co do przebiegu należy przyjąć tę datę 1993 roku jako początkową do stwierdzenia ewentualnego zasiedzenia służebności.

W odniesieniu do linii 15 kV Sąd I instancji zwrócił uwagę, że uczestnik nie wykazał, kiedy linie te powstały, a więc kiedy nastąpiło objęcie tych linii w posiadanie przez uczestnika albo jego poprzednika prawnego. Z zaświadczenia z dnia 4 grudnia 1959 r. o lokalizacji szczegółowej numer 58/59 tego nie wynika, kiedy linia została wybudowana. Z przedłożonych dokumentów z dnia 10 marca 1960 r. i 20 kwietnia 1960 r. Prezydium Dzielnicowej Rady Narodowej Ł. wynika jedynie, że Prezydium wyraziło zgodę na budowę linii napowietrznej 15 kV łączącej rozdzielnię 110/30/15 kV w A. koło Z. ze stacją transformatorową Miejskiego Przedsiębiorstwa (...) znajdującego się w Ł. przy ulicy (...)/ (...) oraz ze stacją 15/0,41kV znajdującą się na terenie Wytwórni (...) w Ł. przy ulicy (...).

W 1974 r. dokonano natomiast odbioru technicznego numer 209/74 robót energetycznych po kapitalnym remoncie linii 15 kV A. – MPK.

Treść tych dokumentów nie pozwoliła jednak na odniesienie ich do instalacji przebiegających nad działkami wnioskodawców szczególnie, że są to trzy odrębne linie.

Wobec powyższego Sąd Rejonowy uznał wniosek o ustanowienie służebności przesyłu za uzasadniony. Opis służebności odniesiono do zaewidencjonowanej mapy sporządzonej przez biegłego geodetę.

Umorzenie postępowania dotyczyło kwoty 30.900 zł dalszego wynagrodzenia, co do której wnioskodawcy cofnęli wniosek.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 520 § 2 k.p.c.

Apelację od powyższego postanowienia wywiódł uczestnik (...) S.A. Oddział Ł. – Miasto, zaskarżając postanowienie w całości. Rozstrzygnięciu Sądu Rejonowego zarzucono naruszenie:

przepisów prawa materialnego:

1. art. 305² § 2 k.c. poprzez jego błędną wykładnię prowadzącą do niewłaściwego zastosowania i zasądzenia na rzecz wnioskodawców wynagrodzenia z tytułu ustanowienia służebności przesyłu na nieruchomości oznaczonej jako działka nr (...), położonej w Z. przy ul. (...), w wysokości 29.100 zł, w sytuacji, gdy uczestnik w dacie wybudowania napowietrznych linii elektroenergetycznej 110 kV i 15 kV, działał w dobrej wierze, zgodnie z tytułem prawnym upoważniającym go do posadowienia urządzeń energetycznych;

2. art. 172 § 2 k.c. w zw. z art. 292 k.c. w zw. z art. 352 § 1 k.c. i w zw. z (...) k.c. poprzez ich błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że w ustalonym stanie faktycznym nie doszło do zasiedzenia służebności, podczas gdy z zebranego materiału dowodowego wynika, iż spełnione są przesłanki do stwierdzenia zasiedzenia służebności przesyłu;

przepisów postępowania w stopniu mającym istotny wpływ na wynik sprawy:

1. art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 328 § 2 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów przeprowadzonych w sprawie dokonanej wybiórczo, wbrew zasadom doświadczenia życiowego, polegającej na nieuwzględnieniu faktu posiadania przez uczestnika tytułu prawnego do korzystania z nieruchomości oraz niewskazanie w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia przyczyn, dla których odmówił wiarygodności i mocy dowodowej dowodom z dokumentów urzędowych zezwalających na nabycie ograniczonych praw rzeczowych na gruntach stanowiących własność prywatną, zajętych pod budowę linii energetycznych 110 kV EC3 – Z. oraz 15 kV, zgodnie z którymi poprzednik prawny uczestnika miał prawo do ograniczenia prawa własności właścicieli nieruchomości przez które przechodziły linie elektroenergetyczne;

2. art. 234 k.p.c. poprzez nie uwzględnienie domniemań prawnych wynikających z art. 7 k.c., art. 340 i 341 k.c.

Na skutek tak sformułowanych zarzutów, skarżący wniósł o:

1. zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez oddalenie wniosku w całości i zasądzenie od wnioskodawców solidarnie na rzecz uczestnika za kosztów postępowania oraz kosztów zastępstwa procesowego za I i II instancję wg norm przepisanych, ewentualnie,

2. uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

W obszernym uzasadnieniu apelacji, pełnomocnik skarżącego podniósł, że Sąd I instancji pominął fakt, iż proces inwestycyjny związany z budową linii elektroenergetycznej 110 kV przechodzącej przez przedmiotowe nieruchomości został przeprowadzony zgodnie z obowiązującym wówczas prawem, a uczestnik dysponuje tytułem prawnym w postaci decyzji Prezydium (...) w Z. z dnia

10 stycznia 1962 r., zezwalającej na nabycie ograniczonych praw rzeczowych na gruntach stanowiących własność prywatną. Linia elektroenergetyczna 110 kV przechodząca przez przedmiotowe nieruchomości została wybudowana przez poprzednika prawnego – Biuro (...) w Ł.. Tym samym stan prawny w zakresie korzystania z gruntów jest w ocenie uczestnika uregulowany.

Natomiast w odniesieniu do trzech linii energetycznych 15 kV przebiegających nad działką wnioskodawców podniesiono, że zostały wybudowane w 1960 r., na podstawie stosownych zezwoleń administracyjnych z uwzględnieniem art. 35 ustawy z 12 marca 1958 o zasadach i trybie wywłaszczania nieruchomości. W tych okolicznościach posadowienie, a w konsekwencji – korzystanie z gruntów, na których zostały wybudowane urządzenia elektroenergetyczne – są legalne i nie wymagają obecnie regulacji prawnej. Mając bowiem na uwadze fakt, iż linia elektroenergetyczna 110 kV przechodząca przez nieruchomość wnioskodawców została wybudowana w latach '60 uznać należy, iż co najmniej od 1961 r. uczestnik korzysta z nieruchomości w zakresie służebności polegającej na korzystaniu

z trwałych i widocznych urządzeń; modernizuje linię, konserwuje i dokonuje regularnych oględzin. Wobec powyższego, uczestnik podniósł zarzut zasiedzenia służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu.

W odpowiedzi na apelację pełnomocnik wnioskodawców wniósł o jej oddalenie oraz zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego według norm przepisanych.

Zwrócono uwagę na plan trasy linii 110 kV, który wskazuje, iż linia wysokiego napięcia wybudowana została w 1993 roku. Mapa odzwierciedla również zmianę posadowienia słupów, a tym samym potwierdza, iż linia wysokiego napięcia została zdemontowana w celu ponownej budowy linii energetycznej, ale jej przebieg jest inny. Natomiast w odniesieniu do pozostałych linii wskazano, że żadne zezwolenia administracyjne załączone do akt sprawy nie dotyczą nieruchomości wnioskodawców; dokumenty dotycząc ulic (...).

Wywieziono zatem, że uczestnik postępowania nie wykazał należycie swojego tytułu prawnego do korzystania z nieruchomości wnioskodawców. Nie jest też możliwe umiejscowienie w czasie budowy linii średniego napięcia. Nie zostały więc wypełnione przesłanki zasiedzenia.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jako niezasadna podlegała oddaleniu.

Zarzut naruszenia prawa procesowego sprowadzał się w istocie do zakwestionowania oceny materiału dowodowego w zakresie ustalenia przesłanek zasiedzenia służebności przez (...) S.A. Oddział Ł. – Miasto w odniesieniu do nieruchomości objętej postępowaniem.

Skutkiem wadliwej oceny materiału dowodowego miało być błędne, zdaniem skarżącego, zastosowanie prawa materialnego – przepisów dotyczących zasiedzenia. W pierwszej kolejności zostaną więc omówione zarzuty naruszenia przepisów postępowania, gdyż wnioski w tym zakresie determinują kierunek dalszych rozważań, skoro prawidłowość zastosowania norm prawa materialnego może być badana jedynie na gruncie niekwestionowanych ustaleń faktycznych.

Zgodnie z art. 233 § 1 kpc, Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego uznania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału, czyli z uwzględnieniem wszystkich dowodów przeprowadzonych w postępowaniu oraz wszystkich okoliczności towarzyszących przeprowadzeniu poszczególnych środków dowodowych, a mających znaczenie dla ich mocy i wiarygodności.

Sąd Najwyższy wielokrotnie wskazywał, że postawienie zarzutu obraży art. 233 § 1 kpc nie może polegać na zaprezentowaniu przez skarżącego stanu faktycznego przyjętego przez niego na podstawie własnej oceny dowodów. Skarżący może tylko wykazywać, posługując się wyłącznie argumentami jurydycznymi, że Sąd rażąco naruszył

ustanowione w wymienionym przepisie zasady oceny wiarygodności i mocy dowodów, a naruszenie to miało wpływ na wynik sprawy. Fakt, że określony dowód został oceniony niezgodnie z intencją skarżącego, nie oznacza naruszenia art. 233 § 1 kpc. Ocena dowodów należy bowiem do Sądu orzekającego i nawet w sytuacji, w której z dowodu można było wywieść wnioski inne niż przyjęte przez Sąd, nie dochodzi do naruszenia art. 233 § 1 kpc.

Odnosić wypada, że jeżeli z określonego materiału dowodowego Sąd wyprowadził wnioski logicznie poprawne i zgodne z zasadami doświadczenia życiowego, a taka sytuacja miała miejsce w rozpoznawanej sprawie, to taka ocena dowodów nie narusza zasady swobodnej oceny dowodów przewidzianej w art. 233 kpc, choćby dowiedzione zostało, że z tego samego materiału dałoby się wysnuć równie logiczne i zgodne z zasadami doświadczenia życiowego wnioski odmienne. Nie jest tu wystarczająca sama polemika naprowadzająca wnioski odmienne, lecz wymagane jest wskazanie, w czym wyraża się brak logiki lub uchybienie regułom doświadczenia życiowego w przyjęciu wniosków kwestionowanych (wyroki Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 2000 r., I CKN 1169/99, OSNC 2000/7-8 poz. 139 i z dnia 10 kwietnia 2000 r., V CKN 17/2000, OSNC 2000/10 poz. 189).

W niniejszej sprawie, Sąd odwoławczy przyjmuje w całości za swoje ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd I instancji i podziela dokonaną przez ten Sąd ocenę zgromadzonego materiału dowodowego. W odniesieniu do podniesionych zarzutów Sąd zważył, co następuje.

Apelacja podnosi zarzut nieuwzględnienia przez Sąd pierwszoinstancyjny dla oceny dowodów faktu posiadania przez uczestnika tytułu prawnego do korzystania z nieruchomości oznaczonych jako działki nr (...), położone w Z. przy ul. (...). Jednakże twierdzenie to nie zostało jednak poparte żadną konkretną analizą. Tymczasem Sąd I instancji dokładnie przeanalizował dokumenty wskazując, iż materiał dowodowy przedstawiony przez uczestnika jest niewystarczający do wykazania, iż zostały spełnione przesłanki zasiedzenia służebności przesyłu.

W orzecznictwie dotyczącym zasiedzenia służebności przesyłu jednolicie przyjmuje się, że służebność gruntowa stanowi istotne ograniczenie prawa własności i przy stwierdzeniu jej nabycia w drodze zasiedzenia niezbędne jest szczegółowe ustalenie, czy zostały spełnione ustawowe przesłanki nabycia tego prawa (tak m.in. Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 18 kwietnia 2008 r. II CSK 627/07), zwłaszcza w zakresie ustalenia ciągłości posiadania, charakteru tego posiadania i przeniesienia środka, z którym związane jest określone prawo, na kolejne podmioty.

Wbrew twierdzeniom apelacji Sąd Rejonowy prawidłowo ocenił zgromadzone w sprawie dokumenty. Znamionym jest, że treść apelacji w ogóle nie odnosi się do wniosków i ocen Sądu, ograniczając się jedynie do powołania po raz drugi tych samych dokumentów. Nadto, skarżący w apelacji podkreślił, że dysponuje decyzją Prezydium (...) w Z. z dnia 10 stycznia 1962, zezwalającą na nabycie ograniczonych praw rzeczowych na gruntach stanowiących własność prywatną.

Sąd Okręgowy natomiast w pełni podziela oceną dokonaną przez Sąd I instancji oraz zauważa, że w aktach – poza opisanym materiałem – nie ma innych dokumentów, które wymknęłyby się ocenie Sądu Rejonowego, w szczególności brak jest decyzji z 10 stycznia 1962 roku.

Dokumenty w postaci: zaświadczenia nr 265/59 z dnia 30 listopada 1959 roku dotyczącego lokalizacji szczegółowej linii powietrznej 15 kV na odcinku od granicy miasta (A.) do Wytwórni (...) przy ulicy (...), zaświadczenia lokalizacji szczegółowej 2/60 z dnia 9 stycznia 1960 roku dotyczące linii napowietrznej 15 kV A. – Zakłady (...) na terenie Ł., zaświadczenia lokalizacji szczegółowej 58/59 i zezwolenia z dnia 10 marca 1960 roku na założenie (przeprowadzenie) linii napowietrznej 15 kV łączącej rozdzielnię 110/30/kV w A. k/Z. ze stacją transformatorową Miejskiego Przedsiębiorstwa (...) znajdującego się w Ł. przy ulicy (...) zostały przeanalizowane. Sąd I instancji słusznie uznał, że w niniejszej sprawie brak jest jakiegokolwiek możliwości potwierdzenia, czy dokumenty te dotyczą którejkolwiek

z linii napowietrznych o napięciu 15 kV przebiegającej przez nieruchomość wnioskodawców. Z przedłożonych dokumentów nie można bowiem wywieść czy dotyczą jednej i tej samej linii czy z kolei odnoszą się do linii 15 kV następnie gruntownie przebudowanej w latach 1993 – 1994 roku w linię o wysokim napięciu 110 kV.

W ocenie Sądu Okręgowego, w postępowaniu pierwszoinstancyjnym słusznie uznano, iż brak jest udowodnienia tożsamości przedmiotowej nieruchomości i linii energetycznych wymienionych w powyższych zaświadczeniach i zezwoleniu. Dodatkowo ustalenia komplikuje fakt, że przez nieruchomości wnioskodawców przebiega kilka linii w różnych kierunkach. Co więcej, dokumenty potwierdzające lokalizację w żaden sposób nie dokumentują, kiedy do wybudowania linii doszło.

Wobec powyższego, w tym materiale dowodowym, niemożliwe było odtworzenie historii każdej z linii na nieruchomościach wnioskodawców; okresu, w którym zostały wybudowane, kiedy rozpoczęto eksploatację. Podkreślić należy, że takie postępowanie dowodowe winno zostać przeprowadzone dla każdej z nich osobno. Tymczasem sam wnioskodawca na żadnym etapie nie wskazywał, które dokumenty, której z linii na gruncie dotyczą, a tym bardziej nie było to przedmiotem dowodzenia. Na powiązanie dokumentów z tymi konkretnymi instalacjami nie pozwalają szczerkowo dane zawarte w dokumentach, dotyczące lokalizacji, czy przebiegu. Materiału tego nie uzupełniły także zeznania świadka.

Również w odniesieniu do linii elektroenergetycznej 110 kV, Sąd Rejonowy słusznie ocenił zebrany materiał dowodowy, w tym decyzję numer (...) z dnia 15 czerwca 1993 r. wydaną przez Prezydenta Miasta Ł. o wydaniu pozwolenia na remont kapitalny istniejącej linii napowietrznej 110 kV (...) Z. A. – EC3 z lokalnymi zmianami posadowienia słupów z trasy. Zeznania świadka P. L. potwierdziły fakt przebudowy linii wysokiego napięcia w 1995 roku, polegający między innymi na zdemontowaniu stalowych słupów kratowych, w wyniku którego dwa przęsła zmieniły bieg i zostały przeprowadzone przez działkę wnioskodawców. To ustalenie oznacza, że dopiero w tej dacie powstała na nieruchomości wnioskodawców instalacja w obecnym kształcie.

Nieskuteczność zarzutu zasiedzenia spowodowana jest brakiem wymaganego okresu posiadania. Wynika to również z faktu, że w niniejszej sprawie brak jest podstaw do uznania, że uczestnik wykonując władztwo nad gruntem pozostawał w dobrej wierze.

W judykaturze podkreśla się, że objęcie rzeczy w posiadanie w połączeniu z faktem notoryjnej znajomości określonych przepisów prawa uzasadnia wyprowadzenie z tych przesłanek wniosku – zgodnie z zasadami logiki i doświadczenia życiowego – że podmiot wszedł w posiadanie rzeczy w złej wierze i obalenie domniemania z art. 7 k.c. Klasycznym przykładem jest sytuacja osoby, która uzyskała władanie nieruchomością w drodze umowy zawartej bez zachowania formy aktu notarialnego – powszechnie aprobowana jest teza, że wobec wyraźnego sformułowania obowiązujących przepisów prawa oraz ich znajomości i dostępności nie sposób przyjąć, że nabywca rzeczy, zachowując należyłą staranność, nie mógł dowiedzieć się o konieczności zadośćuczynienia określonej formie dla celów nabycia własności; nie można zatem mówić o istnieniu dobrej wiary po jego stronie (uchwała składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 06.12.1991 r., III CZP 108/91, OSNC Nr 4 z 1992 r., poz. 48). Przenosząc rozważania na grunt niniejszej sprawy, nie sposób przyjąć, że jednostka państwowa, przedmiotem działania której była działalność związana z gospodarką energetyczną, mogła pozostawać w dobrej wierze co do istnienia po jej stronie uprawnienia do wejścia w posiadanie cudzej nieruchomości w zakresie odpowiadającym treści służebności przesyłu, jeśli okoliczności sprawy nie usprawiedliwiały jej przekonania o dochowaniu trybu, który ją do tego uprawniał. Orzecznictwo wypowiedało się niekiedy nawet bardziej kategorycznie twierdząc, że zajęcie cudzej nieruchomości i umieszczenie na niej urządzeń energetycznych bez uzyskania tytułu prawnego jest równoznaczne ze złą wiarą (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25.11.2008 r., II CSK 346/08).

Ewentualne przyjęcie, że wkroczenie na grunt znajdowało umocowanie w decyzjach administracyjnych wymagałoby od posiadacza wykazania istnienia decyzji wydanej na podstawie art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 1958 r. o zasadach i trybie wywłaszczenia nieruchomości (jedn. tekst: Dz. U. z 1974 r. Nr 10, poz. 64 ze zm.).

W uchwale Sądu Najwyższego z dnia 20 stycznia 2010 r., sygn. akt III CZP 116/09 wskazano: „decyzja jest tytułem prawnym dla przedsiębiorcy przesyłowego do stałego korzystania z wymienionej w tej decyzji nieruchomości”. Jednak

w tej sprawie taka decyzja nie została złożona. Uczestnik wprawdzie powoływał się na istnienie tytułu prawnego do zajmowania gruntu, a w apelacji powołał się na akt

z 10 stycznia 1962 roku, ale taki dokument nie został nigdy złożony. Tymczasem, jak wskazał Sąd Najwyższy: „Jeżeli wnioskodawca jako podstawę dzierżenia przedsiębiorstwa państwowego i posiadania Skarbu Państwa w dobrej wierze wskazał art. 35 ustawy z dnia 12 marca 1958 r. o zasadach i trybie wywłaszczania nieruchomości (t.j. Dz.U. z 1974 r. Nr 10, poz. 64 ze zm.), a zatem twierdził, że zapadła decyzja administracyjna zezwalająca na przeprowadzenie rurociągu na nieruchomości uczestnika, zaprzeczenie przez uczestnika istnieniu decyzji, nakłada na wnioskodawcę obowiązek udowodnienia jej wydania przez uprawnione organy. (art. 6 k.c.). Nie jest natomiast wystarczające wykazanie faktu wydania decyzji o lokalizacji pompowni awaryjnej, bowiem nie stanowi ona podstawy do ograniczenia prawa własności nieruchomości przez ustanowienie trwałego obowiązku znoszenia przez właściciela stanu ukształtowanego poprzez posadowienie urządzeń przesyłowych” (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28.03.2012 r., sygn. akt V CSK 181/11).

Zatem żadna ze złożonych decyzji, omówionych powyżej, nie stanowi podstawy prawnej do zajęcia cudzego gruntu (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28.03.2012 r., sygn. akt V CSK 181/11).

Skarżący nie może więc powoływać się na domniemanie posiadania zgodnego z prawem, o jakim mowa w art. 341 k.c. Jest bowiem oczywiste, że zakład energetyczny, który instalował urządzenia przesyłowe na nieruchomościach, w tym nieruchomości wnioskodawców wiedział, że czyni to na gruncie, który nie stanowi jego własności. Brak także podstaw w sprawie do uznania, że posadowienie linii energetycznej średniego napięcia odbyło się na podstawie prawidłowo wydanych decyzji administracyjnych zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

W konsekwencji, zdaniem Sądu odwoławczego, żadne dowody przedstawione w toku postępowania nie pozwalają przyjąć, że stan faktyczny istniejący w chwili objęcia rzeczy we władanie mógł wywołać u poprzednika prawnego uczestnika postępowania uzasadnione przekonanie, że wymogi wynikające z obowiązujących przepisów prawa zostały spełnione, a jego władanie zgodne jest z prawem. Nawet bierne zachowanie właściciela nieruchomości, na której posadowiono urządzenia przesyłowe, nie musi ujawniać woli znoszenia działalności przedsiębiorstwa przesyłowego na jego gruncie, a tym bardziej nie musi oznaczać, że brak sprzeciwu jest tożsamy ze zgodą na takie korzystanie lub z zawarciem stosownej umowy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24.07.2009 r., sygn. akt II CSK 121/09).

Zasadne przyjęcie istnienia złej wiary po stronie jego poprzednika w chwili objęcia nieruchomości we władanie oznacza z kolei, że Sąd I instancji prawidłowo zastosował art. 292 k.c. w związku z art. 172 § 2 k.c. przyjmując, że nie doszło do zasiedzenia służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu. Powyższe ustalenia przeczą także wywodom skarżącego, aby posadowienie, a w konsekwencji – korzystanie z gruntów, na których zostały wybudowane urządzenia elektroenergetyczne było i jest legalne i nie wymaga obecnie dodatkowego uregulowania.

Ocena materiału dowodowego dokonana przez Sąd Rejonowy jest całościowa, zgodna z doświadczeniem życiowym i zasadami logicznego rozumowania. Odpowiada więc wymogom, jakie stawiają jej przepisy art. 233 § 1 k.p.c. i art. 328 § 2 k.p.c. i jako taka została w pełni zaakceptowana przez Sąd II instancji.

W konsekwencji, poczynione w oparciu o taką prawidłową ocenę materiału dowodowego, ustalenia faktyczne Sądu I instancji i ich ocena prawna, zostały podzielone przez Sąd Okręgowy; rozumowanie Sądu Rejonowego było prawidłowe, zaś wynik przeprowadzonych rozważań odpowiada zasadom logicznego rozumowania i nie budzi zastrzeżeń Sądu Okręgowego. Nie doszło więc również do naruszenia art. 305² § 2 k.c. Istniały bowiem podstawy ustanowienia służebności przesyłu na nieruchomości wnioskodawczyni za wynagrodzeniem. W tym zakresie orzeczenie odpowiada wymogom ustawowym, a apelacja nie zawiera żadnych zarzutów dotyczących sposobu i zakresu ustanowionej służebności. Nie była również przedmiotem zaskarżenia kwestia wysokości należnego wynagrodzenia.

W tym stanie rzeczy apelacja, jako bezzasadna podlegała oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono w odwołaniu do art. 520 § 2 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. Na kwotę przyznaną z tego tytułu na rzecz wnioskodawczyni złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika ustalone na podstawie § 7 pkt 3 w związku z § 12 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst jednolity Dz. U. z 2013r., poz. 490).